19 października 2026 r.

Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa
e-mail: skargi@ms.gov.pl

Petycja w sprawie jawnego i odpowiedzialnego interwencyjnego odbioru zwierząt

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach składam, w interesie publicznym, petycję o przygotowanie projektu zmiany ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (art. 61) oraz o rozważenie zmiany ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (art. 5) w zakresie nazw fundacji sugerujących, że są organami państwa.

Przedmiot petycji

Wnoszę o uporządkowanie zasad interwencyjnego odbioru zwierząt przez organizacje społeczne (art. 7 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt) oraz o zakazanie tym organizacjom podszywania się pod służby państwowe. Projekt przepisów wraz z uzasadnieniem załączam.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt w przypadkach niecierpiących zwłoki zwierzę może odebrać właścicielowi nie tylko policjant i strażnik gminny, ale też „upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt". Upoważnienie wystawia sama organizacja. Ustawa nie przewiduje rejestru takich organizacji ani osób, szkolenia, egzaminu, sprawdzenia niekaralności ani urzędowej legitymacji. Rzecznik Praw Obywatelskich wskazał w opinii z 3 marca 2025 r., że odbiorów dokonuje około 500 organizacji, i stwierdził: „Nie da się uzasadnić absolutnego braku wymogów stawianych osobom odbierającym zwierzęta".

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyjaśniało, że organizacje społeczne „nie posiadają uprawnień kontrolnych" i nie mają prawa wejścia na teren prywatny bez zgody właściciela. Mimo to część organizacji nazywa się „inspektoratami", a swoich przedstawicieli „inspektorami", i występuje w kamizelkach przypominających umundurowanie służb. Właściciel zwierzęcia może więc sądzić, że ma do czynienia z inspekcją weterynaryjną albo z policją. Art. 61 § 1 Kodeksu wykroczeń karze tylko za publiczne noszenie munduru, stroju lub odznaki, „do których nie ma prawa", i to grzywną do 1000 zł albo naganą; strój łudząco podobny do munduru nie jest nim objęty.

Właściciela obciążają koszty transportu, utrzymania i leczenia odebranego zwierzęcia (art. 7 ust. 4), bez względu na to, ile organizacja zebrała na to samo zwierzę od darczyńców. Ustawa nie zakazuje wprost oddawania odebranych zwierząt do adopcji ani wywożenia ich za granicę przed zakończeniem sprawy. Nie ma też rejestru odebranych zwierząt: w odpowiedzi na interpelację nr 14971 Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi napisało, że jego służby „nie są organem właściwym w zakresie śledzenia przeniesienia prawa własności zwierząt".

Przykładem jest stowarzyszenie Dolnośląski Inspektorat Ochrony Zwierząt (KRS 0000645982), które odbiera zwierzęta na Dolnym Śląsku. Jego nazwa brzmi jak nazwa urzędu: państwowymi urzędami, które nadzorują przestrzeganie ustawy o ochronie zwierząt, są właśnie wojewódzkie i powiatowe inspektoraty weterynarii, w tym Wojewódzki Inspektorat Weterynarii we Wrocławiu. Prawo o stowarzyszeniach wymaga nazwy odróżniającej stowarzyszenie od innych „organizacji i instytucji" (art. 10 ust. 1 pkt 1), a ustawa o fundacjach nie ma nawet takiego wymogu.

Sejmowa Komisja Nadzwyczajna do spraw ochrony zwierząt pracuje nad obywatelskim projektem nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt (druk nr 700) i 6 października 2026 r. omawiała propozycje poprawek. Zmiany ustawy o ochronie zwierząt z załączonego projektu można wprowadzić jako poprawki do tego projektu.

Proponuję zasadę: uprawnienia jak policja, to i odpowiedzialność jak policja. Najważniejsze elementy projektu:

- jawny rejestr organizacji i osób uprawnionych do interwencyjnego odbioru zwierząt, prowadzony przez Głównego Lekarza Weterynarii: odbierać mogą organizacje z KRS, które terminowo składają sprawozdania i mają ubezpieczenie OC, oraz osoby niekarane, po szkoleniu i egzaminie, z legitymacją z numerem z rejestru;
- zakaz używania przez te organizacje słów „inspekcja", „inspektorat", „inspektor", „straż", „policja" i oznaczeń łudząco podobnych do służb, w zamian jeden urzędowy wzór kamizelki z napisem „ORGANIZACJA SPOŁECZNA"; nowe wykroczenie za strój łudząco podobny do munduru Policji, straży gminnej lub Inspekcji Weterynaryjnej (art. 61 § 1a Kodeksu wykroczeń);
- odbiór w nagłym przypadku tylko przy bezpośrednim zagrożeniu, po zawiadomieniu Policji i co do zasady w jej obecności, bez prawa wejścia do domu i na ogrodzony teren bez zgody właściciela; protokół, nagranie i badanie zwierzęcia przez niezależnego lekarza weterynarii w ciągu 24 godzin;
- decyzja wójta w 7 dni, a w razie odmowy albo braku decyzji niezwłoczny zwrot zwierzęcia; 7 dni zamiast 3 na odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego;
- koszty dla właściciela dopiero po ostatecznej decyzji, według faktur i stawek maksymalnych, pomniejszone o pieniądze zebrane na to zwierzę; zwrot kosztów po uniewinnieniu; odpowiedzialność organizacji za szkody przy odbiorze bezpodstawnym;
- zakaz oddawania do adopcji, wywozu za granicę i trwałej sterylizacji odebranych zwierząt bez zgody właściciela przed prawomocnym orzeczeniem przepadku, także w przypadku zwierząt zatrzymanych jako dowody w sprawach karnych;
- publiczny rejestr odebranych zwierząt, roczne sprawozdania organizacji o odbiorach, kosztach i zbiórkach oraz zakaz publikowania przez organizację wizerunku i danych właściciela przed zakończeniem sprawy;
- nazwa stowarzyszenia i fundacji nie może sugerować, że jest ona organem państwa.

Projekt nie odbiera nikomu prawa do ratowania zwierząt w nagłych przypadkach: policjanci i strażnicy gminni zachowują swoje uprawnienia, zyskują je lekarze Inspekcji Weterynaryjnej, a organizacje mogą je wykonywać po wpisie do rejestru. Zmienia się to, że kto odbiera obywatelowi jego własność, działa jawnie, pod nazwiskiem i numerem, i odpowiada za skutki. Uprawnienia jak policja, to i odpowiedzialność jak policja.

Petycję o tej samej treści składam również do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Wyrażam zgodę na ujawnienie mojego imienia i nazwiska na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję. Odpowiedź proszę przesłać na adres e-mail podany powyżej.

Z poważaniem

Załączniki:

1. projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw, wraz z uzasadnieniem.
2. propozycje poprawek do obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (druk nr 700).

Źródła:

- Rzecznik Praw Obywatelskich, 3.03.2025: opinia do obywatelskiego projektu ustawy (druk nr 700) – https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-ochrona-zwierzat-obywatelski-projekt-opinia-sejm
- Topagrar, 3.12.2021: MRiRW: organizacje pro-zwierzęce nie mogą wchodzić i rekwirować zwierząt – https://www.topagrar.pl/articles/aktualnosci/mrirw-organizacje-pro-zwierzece-nie-moga-wchodzic-i-rekwirowac-zwierzat-2458168
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 26.02.2026: odpowiedź na interpelację nr 14971 – https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTDRPL5P/i14971-o1.pdf
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 – https://eli.gov.pl/api/acts/DU/2023/1580/text/T/D20231580.pdf
- Kodeks wykroczeń, art. 61 – https://standardyprawa.pl/akt/3/art/581
- Prawo o stowarzyszeniach, tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 2261 – https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2020/2261/text.pdf
- Portal Samorządowy (PAP), 6.10.2026: Zwierzęta wracają do Sejmu. Liczba zmian jest ogromna – https://www.portalsamorzadowy.pl/polityka-i-spoleczenstwo/zwierzeta-wracaja-do-sejmu-liczba-zmian-jest-ogromna,678915.html
- Interia: CBŚ prześwietla znaną organizację. DIOZ odbiera zwierzęta, ma miliony zysku – https://zielona.interia.pl/wiadomosci/polska/news-cbs-przeswietla-znana-organizacje-dioz-odbiera-zwierzeta-ma,nId,20357127

Propozycja obywatelska: 19 października 2026 r.

Propozycje poprawek do obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 700)

Interwencyjny odbiór zwierząt: jawność, kwalifikacje, odpowiedzialność

Poprawki są przygotowane do zgłoszenia przez posła w Komisji Nadzwyczajnej do spraw ochrony zwierząt albo w drugim czytaniu. Dotyczą wyłącznie ustawy o ochronie zwierząt, więc mieszczą się w zakresie projektu. Odnoszą się do art. 1 projektu. Numerację punktów i jednostek redakcyjnych dostosuje Biuro Legislacyjne do aktualnego tekstu projektu; jeżeli projekt zmienia już dany przepis, poprawka nadaje mu brzmienie podane niżej.

Zmiany Kodeksu wykroczeń, Prawa o stowarzyszeniach i ustawy o fundacjach, które wykraczają poza zakres druku nr 700, zawiera odrębny projekt ustawy z uzasadnieniem.

Poprawka nr 1 – art. 7 ustawy: zasady interwencyjnego odbioru, koszty, zakaz rozporządzania zwierzęciem

W art. 1 projektu dodaje się punkt w brzmieniu:

„…) w art. 7:

a) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia. Samorządowe kolegium odwoławcze rozpatruje odwołanie w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy dalsze pozostawanie zwierzęcia u dotychczasowego właściciela lub opiekuna zagraża bezpośrednio jego życiu lub zdrowiu, policjant, strażnik gminny, powiatowy lekarz weterynarii lub upoważniony przez niego lekarz weterynarii zatrudniony w Inspekcji Weterynaryjnej albo osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt odbiera mu zwierzę, zawiadamiając o tym niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin od odebrania zwierzęcia, wójta (burmistrza, prezydenta miasta), celem podjęcia decyzji w przedmiocie odebrania zwierzęcia.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a–3h w brzmieniu:

„3a. Osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt przed przystąpieniem do odebrania zwierzęcia zawiadamia o tym Policję. Odebranie zwierzęcia przez tę osobę następuje w obecności policjanta lub strażnika gminnego, chyba że oczekiwanie na ich przybycie spowodowałoby śmierć zwierzęcia lub ciężki uszczerbek na jego zdrowiu; okoliczności te opisuje się w protokole, o którym mowa w ust. 3c.

3b. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 3, nie obejmuje prawa wejścia do mieszkania, innego lokalu, budynku lub pomieszczenia ani na teren ogrodzony bez zgody właściciela, posiadacza lub innej osoby uprawnionej. Osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt może wejść do takiego miejsca bez tej zgody wyłącznie wraz z policjantem, który dokonuje wejścia na podstawie przepisów odrębnych.

3c. Z czynności odebrania zwierzęcia w trybie ust. 3 sporządza się protokół, który zawiera w szczególności:

1) datę, godzinę i miejsce odebrania zwierzęcia;

2) imię i nazwisko osoby, która odebrała zwierzę, jej funkcję albo numer wpisu do rejestru uprawnionych, o którym mowa w art. 7a ust. 1, oraz nazwę organizacji społecznej, w imieniu której działa;

3) imiona i nazwiska innych osób obecnych przy czynności;

4) gatunek, liczbę i opis zwierząt oraz ich numery identyfikacyjne, jeżeli zwierzęta zostały oznakowane;

5) opis stanu zwierzęcia i warunków jego utrzymywania oraz okoliczności uzasadniających uznanie przypadku za niecierpiący zwłoki;

6) wskazanie miejsca, do którego zwierzę zostanie przewiezione;

7) oświadczenia dotychczasowego właściciela lub opiekuna zwierzęcia, jeżeli je złożył.

3d. Protokół podpisują osoba, która odebrała zwierzę, oraz dotychczasowy właściciel lub opiekun zwierzęcia; odmowę podpisania protokołu i jej przyczynę odnotowuje się w protokole. Kopię protokołu doręcza się dotychczasowemu właścicielowi lub opiekunowi zwierzęcia niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin od odebrania zwierzęcia.

3e. Osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt utrwala przebieg czynności odebrania zwierzęcia w sposób ciągły za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk. Nagranie przechowuje się do dnia prawomocnego zakończenia postępowań dotyczących zwierzęcia, nie krócej niż przez 3 lata, i udostępnia na żądanie wójta (burmistrza, prezydenta miasta), organów Inspekcji Weterynaryjnej, Policji, prokuratora, sądu oraz dotychczasowego właściciela lub opiekuna zwierzęcia.

3f. Organizacja społeczna, w imieniu której działała osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt, zapewnia w ciągu 24 godzin od odebrania zwierzęcia jego zbadanie przez lekarza weterynarii, który nie jest członkiem tej organizacji ani jej organów, nie jest w niej zatrudniony i nie świadczy na jej rzecz pracy ani usług na innej podstawie. Lekarz weterynarii sporządza pisemną opinię o stanie zdrowia zwierzęcia, w której ocenia, czy stan ten zagrażał bezpośrednio życiu lub zdrowiu zwierzęcia. Dotychczasowy właściciel lub opiekun zwierzęcia ma prawo uczestniczyć w badaniu albo wskazać lekarza weterynarii, który weźmie w nim udział na jego koszt.

3g. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, dołącza się kopię protokołu, a opinię, o której mowa w ust. 3f, przekazuje się wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) niezwłocznie po jej sporządzeniu. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) wydaje decyzję w przedmiocie odebrania zwierzęcia w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia. W przypadku wydania decyzji o odmowie odebrania zwierzęcia albo niewydania decyzji w tym terminie zwierzę niezwłocznie zwraca się dotychczasowemu właścicielowi lub opiekunowi. Koszty zwrotu ponosi organizacja społeczna, w imieniu której działała osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt, jeżeli wydano decyzję o odmowie odebrania zwierzęcia, a w pozostałych przypadkach – gmina.

3h. Dotychczasowy właściciel lub opiekun zwierzęcia odebranego w trybie ust. 1 lub 3 ma prawo do informacji o miejscu pobytu zwierzęcia, jego stanie zdrowia i leczeniu oraz do wglądu w dokumentację leczenia. Podmiot, u którego zwierzę przebywa, udziela informacji i umożliwia wgląd w dokumentację w terminie 3 dni od dnia otrzymania żądania.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kosztami transportu, utrzymania i niezbędnego leczenia zwierzęcia odebranego w trybie ust. 1 lub 3 obciąża się jego dotychczasowego właściciela lub opiekuna, jeżeli decyzja o odebraniu zwierzęcia stała się ostateczna. Koszty ustala się na podstawie dokumentów potwierdzających ich poniesienie, w wysokości nieprzekraczającej stawek maksymalnych określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4e.”,

e) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4e w brzmieniu:

„4a. Koszty, o których mowa w ust. 4, pomniejsza się o kwoty uzyskane przez podmiot, który je poniósł, z darowizn, zbiórek publicznych, zbiórek prowadzonych za pośrednictwem sieci Internet lub innych świadczeń przeznaczonych na transport, utrzymanie lub leczenie danego zwierzęcia albo na interwencję, w wyniku której zostało ono odebrane. Podmiot dochodzący zwrotu kosztów składa oświadczenie o wysokości takich kwot pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

4b. Jeżeli postępowanie karne lub postępowanie w sprawie o wykroczenie dotyczące traktowania zwierzęcia zakończyło się prawomocnym uniewinnieniem dotychczasowego właściciela lub opiekuna albo umorzeniem postępowania z powodu niepopełnienia czynu lub braku jego znamion, podmiot, który otrzymał koszty uiszczone na podstawie ust. 4, zwraca je wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia ich uiszczenia.

4c. W przypadku wydania ostatecznej decyzji o odmowie odebrania zwierzęcia odebranego w trybie ust. 3 przez osobę uprawnioną do interwencyjnego odbioru zwierząt albo uchylenia decyzji o odebraniu takiego zwierzęcia i umorzenia postępowania koszty jego transportu, utrzymania i leczenia ponosi organizacja społeczna, w imieniu której działała ta osoba. W przypadku niewydania decyzji w terminie, o którym mowa w ust. 3g, koszty te ponosi gmina.

4d. W przypadkach, o których mowa w ust. 4c zdanie pierwsze, organizacja społeczna odpowiada za szkodę wyrządzoną dotychczasowemu właścicielowi lub opiekunowi odebraniem zwierzęcia, w tym za śmierć, zaginięcie lub pogorszenie stanu zdrowia zwierzęcia, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego. W zakresie nieuregulowanym stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

4e. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, maksymalne stawki kosztów utrzymania zwierzęcia za dobę, z podziałem na gatunki lub grupy zwierząt, oraz maksymalną stawkę kosztów transportu zwierzęcia za kilometr, kierując się przeciętnymi kosztami utrzymania i transportu zwierząt ponoszonymi przez schroniska dla zwierząt oraz potrzebą ochrony właścicieli i opiekunów zwierząt przed obciążaniem ich kosztami nieuzasadnionymi.”,

f) po ust. 6 dodaje się ust. 6a–6d w brzmieniu:

„6a. Do czasu prawomocnego orzeczenia przepadku zwierzęcia odebranego w trybie ust. 1 lub 3 nie można, bez pisemnej zgody jego dotychczasowego właściciela:

1) przenieść własności zwierzęcia ani oddać go do adopcji;

2) wywieźć zwierzęcia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

3) poddać zwierzęcia zabiegowi trwale pozbawiającemu je zdolności rozrodczej, chyba że jest to niezbędne ze względu na stan jego zdrowia, co lekarz weterynarii stwierdza na piśmie.

6b. Po wydaniu decyzji o odebraniu zwierzęcia przebywa ono w miejscu wskazanym w tej decyzji. Zmiana miejsca pobytu zwierzęcia wymaga zgody wójta (burmistrza, prezydenta miasta), z wyjątkiem przewiezienia zwierzęcia do zakładu leczniczego dla zwierząt w celu leczenia, o którym niezwłocznie zawiadamia się wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

6c. Do czasu wydania decyzji, o której mowa w ust. 3g, zwierzę odebrane przez osobę uprawnioną do interwencyjnego odbioru zwierząt może przebywać wyłącznie w zakładzie leczniczym dla zwierząt, w schronisku dla zwierząt albo w miejscu utrzymywania zwierząt wskazanym we wpisie organizacji społecznej do rejestru uprawnionych.

6d. Przepisy ust. 3h, 6a i 6b stosuje się odpowiednio do zwierzęcia zatrzymanego lub zabezpieczonego w postępowaniu karnym albo w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, z tym że zgody na zmianę miejsca pobytu zwierzęcia udziela organ prowadzący postępowanie.";".

Uzasadnienie: Poprawka ogranicza odbiór w trybie nagłym do bezpośredniego zagrożenia, wymaga zawiadomienia Policji i co do zasady jej obecności, wyklucza wejście do domu bez zgody właściciela, wprowadza protokół, nagranie i niezależne badanie weterynaryjne w ciągu 24 godzin oraz decyzję wójta w 7 dni. Koszty obciążają właściciela dopiero po ostatecznej decyzji i są pomniejszane o zbiórki na to samo zwierzę. Do prawomocnego orzeczenia przepadku nie wolno bez zgody właściciela oddać zwierzęcia do adopcji ani wywieźć go za granicę. Poprawka realizuje postulaty Rzecznika Praw Obywatelskich z opinii z 3 marca 2025 r. (m.in. jednolity 7-dniowy termin odwołania, prawo właściciela do kwestionowania odbioru) i propozycje Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 2023 r.

Poprawka nr 2 – art. 7a–7i ustawy: rejestr, legitymacje, oznaczenia, sprawozdania

W art. 1 projektu dodaje się punkt w brzmieniu:

„…) po art. 7 dodaje się art. 7a–7i w brzmieniu:

„Art. 7a. 1. Główny Lekarz Weterynarii prowadzi w systemie teleinformatycznym jawny rejestr organizacji społecznych i osób uprawnionych do interwencyjnego odbioru zwierząt, zwany dalej „rejestrem uprawnionych".

2. Osobą uprawnioną do interwencyjnego odbioru zwierząt jest osoba wpisana do rejestru uprawnionych, działająca w imieniu i na podstawie pisemnego upoważnienia organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, wpisanej do tego rejestru.

3. Rejestr uprawnionych zawiera:

1) w odniesieniu do organizacji społecznej – jej nazwę, siedzibę i adres, numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, adresy miejsc utrzymywania zwierząt, z których korzysta, numer i datę wpisu oraz datę i podstawę wykreślenia z rejestru;

2) w odniesieniu do osoby – imię i nazwisko, numer i datę wpisu, nazwę organizacji społecznej, w imieniu której działa, termin ważności zaświadczenia, o którym mowa w art. 7c ust. 1 pkt 4, oraz datę i podstawę wykreślenia z rejestru.

4. Rejestr uprawnionych udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Lekarza Weterynarii w sposób umożliwiający sprawdzenie wpisu według numeru wpisu, imienia i nazwiska albo nazwy organizacji.

Art. 7b. 1. Do rejestru uprawnionych wpisuje się, na jej wniosek, organizację społeczną, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, jeżeli:

1) jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego i prowadzi działalność statutową w zakresie ochrony zwierząt co najmniej od 2 lat;

2) złożyła w terminie sprawozdania finansowe za 2 ostatnie zamknięte lata obrotowe, a jeżeli posiada status organizacji pożytku publicznego – także sprawozdania merytoryczne ze swojej działalności za ten okres;

3) zawarła umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z odebraniem zwierząt, z sumą gwarancyjną nie niższą niż 200 000 zł na jedno zdarzenie;

4) dysponuje miejscem utrzymywania zwierząt spełniającym wymagania określone dla schronisk dla zwierząt albo zawarła umowę o przyjmowaniu odebranych zwierząt z podmiotem prowadzącym schronisko dla zwierząt lub zakład leczniczy dla zwierząt;

5) członkowie jej zarządu nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

6) nie została wykreślona z rejestru uprawnionych w okresie 3 lat przed dniem złożenia wniosku.

2. Organizacja społeczna wpisana do rejestru uprawnionych zgłasza Głównemu Lekarzowi Weterynarii zmianę danych objętych wpisem w terminie 14 dni od dnia jej zaistnienia.

Art. 7c. 1. Do rejestru uprawnionych wpisuje się, na wniosek organizacji społecznej wpisanej do tego rejestru, osobę, która:

1) ma pełną zdolność do czynności prawnych i ukończyła 21 lat;

2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

3) nie była prawomocnie ukarana za wykroczenie określone w art. 37 lub art. 37f albo w art. 61 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 734, z późn. zm.);

4) ukończyła szkolenie i zdała egzamin przed komisją powołaną przez wojewódzkiego lekarza weterynarii, co potwierdza zaświadczenie ważne przez 5 lat;

5) posiada pisemne upoważnienie tej organizacji;

6) nie została wykreślona z rejestru uprawnionych w okresie 3 lat przed dniem złożenia wniosku.

2. Szkolenie obejmuje w szczególności przepisy o ochronie zwierząt, prawa właściciela i opiekuna zwierzęcia, przepisy o postępowaniu w sprawie odebrania zwierzęcia, ocenę stanu zdrowia i dobrostanu zwierząt, zasady bezpiecznego postępowania ze zwierzętami i ich transportu oraz sporządzanie dokumentacji.

3. Koszty szkolenia i egzaminu ponosi organizacja społeczna albo osoba przystępująca do egzaminu.

4. Główny Lekarz Weterynarii wydaje osobie wpisanej do rejestru uprawnionych legitymację zawierającą jej zdjęcie, imię i nazwisko, numer wpisu, nazwę organizacji społecznej, w imieniu której działa, termin ważności legitymacji oraz kod umożliwiający sprawdzenie wpisu w rejestrze uprawnionych.

5. Wpis osoby do rejestru uprawnionych wygasa z upływem terminu ważności zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, z chwilą cofnięcia upoważnienia albo z chwilą wykreślenia z rejestru organizacji społecznej, w imieniu której ta osoba działa. Organizacja niezwłocznie zawiadamia Głównego Lekarza Weterynarii o cofnięciu upoważnienia, a osoba zwraca legitymację.

Art. 7d. 1. Osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt, wykonując czynności, o których mowa w art. 7 ust. 3, nosi w widocznym miejscu legitymację, o której mowa w art. 7c ust. 4, oraz kamizelkę według wzoru określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 7h, z napisem „ORGANIZACJA SPOŁECZNA", nazwą organizacji społecznej i numerem wpisu do rejestru uprawnionych. Na żądanie dotychczasowego właściciela lub opiekuna zwierzęcia osoba ta okazuje legitymację i upoważnienie.

2. Organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, oraz osoby działające w jej imieniu nie mogą używać w odniesieniu do siebie, swoich jednostek organizacyjnych, funkcji lub czynności, w szczególności w nazwie, na odzieży, pojazdach, pieczęciach, drukach i w dokumentach, wyrazów „inspekcja", „inspektorat", „inspektor", „straż", „strażnik", „policja" i „służba" ani wyrazów od nich pochodnych lub je zawierających.

3. Organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, oraz osoby działające w jej imieniu nie mogą używać odzieży, oznaczeń, symboli, barw, oznakowania pojazdów, druków ani dokumentów łudząco podobnych do umundurowania, oznaczeń, symboli, oznakowania pojazdów, druków lub dokumentów Policji, straży gminnych, Inspekcji Weterynaryjnej lub innego organu władzy publicznej ani w inny sposób wywoływać przekonania, że są organem władzy publicznej lub działają w jego imieniu.

Art. 7e. 1. Organizacja społeczna wpisana do rejestru uprawnionych:

1) zgłasza do rejestru odebranych zwierząt, o którym mowa w art. 7f ust. 1, każde zwierzę odebrane w trybie art. 7 ust. 3 przez osobę działającą w jej imieniu, w terminie 24 godzin od jego odebrania, oraz niezwłocznie aktualizuje dane o miejscu jego pobytu;
2) do dnia 31 marca każdego roku składa Głównemu Lekarzowi Weterynarii sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy, zawierające w szczególności:
   a) liczbę interwencji i liczbę odebranych zwierząt, z podziałem na gatunki i gminy,
   b) liczbę decyzji o odebraniu zwierzęcia i liczbę decyzji o odmowie odebrania zwierzęcia wydanych w sprawach zwierząt odebranych przez osoby działające w jej imieniu oraz liczbę zwierząt zwróconych dotychczasowym właścicielom lub opiekunom,
   c) liczbę odebranych zwierząt, które padły, zostały uśmiercone lub zaginęły,
   d) łączną kwotę kosztów, o których zwrot wystąpiła wobec właścicieli lub opiekunów zwierząt, oraz łączną kwotę uzyskaną z tego tytułu,
   e) łączną kwotę darowizn i ofiar, w tym zebranych za pośrednictwem sieci Internet, przeznaczonych na interwencje lub na utrzymanie i leczenie odebranych zwierząt.

2. Sprawozdanie udostępnia się w rejestrze uprawnionych.

Art. 7f. 1. Główny Lekarz Weterynarii prowadzi w systemie teleinformatycznym rejestr zwierząt odebranych w trybie art. 7 ust. 1 i 3, zwany dalej „rejestrem odebranych zwierząt", który zawiera:

1) gatunek i opis zwierzęcia oraz jego numer identyfikacyjny, jeżeli zwierzę zostało oznakowane;
2) datę odebrania zwierzęcia i gminę, na terenie której je odebrano;
3) wskazanie, kto odebrał zwierzę, a w przypadku osoby uprawnionej do interwencyjnego odbioru zwierząt – numer jej wpisu do rejestru uprawnionych;
4) nazwę i adres podmiotu, u którego zwierzę przebywa, oraz daty zmian miejsca jego pobytu;

5) informacje o decyzjach i orzeczeniach dotyczących zwierzęcia oraz o jego zwrocie, przepadku, przekazaniu, padnięciu, uśmierceniu lub zaginięciu.

2. Dane do rejestru odebranych zwierząt wprowadzają, każdy w swoim zakresie, organizacja społeczna, w imieniu której działała osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt, wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz podmiot, u którego zwierzę przebywa.

3. Dane z rejestru odebranych zwierząt, z wyłączeniem danych osobowych dotychczasowych właścicieli lub opiekunów zwierząt oraz adresów osób fizycznych, udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Lekarza Weterynarii. Dotychczasowy właściciel lub opiekun zwierzęcia ma dostęp do wszystkich danych dotyczących jego zwierzęcia.

Art. 7g. 1. Główny Lekarz Weterynarii odmawia, w drodze decyzji, wpisu do rejestru uprawnionych organizacji społecznej lub osoby, które nie spełniają warunków określonych odpowiednio w art. 7b ust. 1 lub art. 7c ust. 1.

2. Główny Lekarz Weterynarii wykreśla, w drodze decyzji, z rejestru uprawnionych organizację społeczną, która:

1) przestała spełniać warunki określone w art. 7b ust. 1 pkt 1–5;

2) naruszyła zakaz określony w art. 7 ust. 6a, art. 7d ust. 2 lub 3 albo art. 7i;

3) nie złożyła w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 7e ust. 1 pkt 2, albo podała w nim nieprawdziwe dane.

3. Główny Lekarz Weterynarii może, w drodze decyzji, wykreślić z rejestru uprawnionych organizację społeczną, jeżeli w okresie 12 miesięcy co najmniej trzy odebrania zwierząt dokonane przez osoby działające w jej imieniu zakończyły się ostateczną decyzją o odmowie odebrania zwierzęcia albo uchyleniem decyzji o odebraniu zwierzęcia i umorzeniem postępowania.

4. Główny Lekarz Weterynarii wykreśla, w drodze decyzji, z rejestru uprawnionych osobę, która:

1) przestała spełniać warunki określone w art. 7c ust. 1 pkt 1–3;

2) nie dopełniła obowiązków określonych w art. 7 ust. 3, 3a lub 3c–3e albo naruszyła art. 7 ust. 3b;

3) naruszyła art. 7d.

5. Decyzja o wykreśleniu z rejestru uprawnionych podlega natychmiastowemu wykonaniu.

6. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), organy Inspekcji Weterynaryjnej, Policja i prokurator zawiadamiają Głównego Lekarza Weterynarii o ujawnionych okolicznościach uzasadniających wykreślenie z rejestru uprawnionych.

Art. 7h. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb dokonywania wpisu do rejestru uprawnionych i wykreślenia z niego oraz sposób prowadzenia rejestru uprawnionych i rejestru odebranych zwierząt,

2) program szkolenia, sposób przeprowadzania egzaminu i wzór zaświadczenia, o których mowa w art. 7c ust. 1 pkt 4,

3) wzór legitymacji, o której mowa w art. 7c ust. 4,

4) wzór kamizelki, o której mowa w art. 7d ust. 1, w barwie odróżniającej ją od umundurowania i oznaczeń Policji, straży gminnych i Inspekcji Weterynaryjnej,

5) wzór protokołu, o którym mowa w art. 7 ust. 3c,

6) wzór sprawozdania, o którym mowa w art. 7e ust. 1 pkt 2

– kierując się potrzebą zapewnienia jawności i rzetelności interwencyjnego odbioru zwierząt, ochrony praw właścicieli i opiekunów zwierząt, łatwego odróżnienia osób uprawnionych do interwencyjnego odbioru zwierząt od funkcjonariuszy publicznych oraz ograniczenia obciążeń organizacji społecznych.

Art. 7i. Organizacja społeczna, w imieniu której działała osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt, oraz osoby działające w jej imieniu nie rozpowszechniają, bez zgody dotychczasowego właściciela lub opiekuna odebranego zwierzęcia i do czasu prawomocnego zakończenia postępowań dotyczących tego zwierzęcia, wizerunku, imienia i nazwiska ani adresu właściciela lub opiekuna ani innych informacji lub nagrań umożliwiających jego identyfikację.";".

Uzasadnienie: Poprawka tworzy jawny rejestr organizacji i osób uprawnionych do interwencyjnego odbioru zwierząt prowadzony przez Głównego Lekarza Weterynarii, wprowadza szkolenie i egzamin, o które postulował Rzecznik Praw Obywatelskich („Nie da się uzasadnić absolutnego braku wymogów stawianych osobom odbierającym zwierzęta"), urzędową legitymację i kamizelkę oraz zakaz podszywania się pod służby. Tworzy też publiczny rejestr odebranych zwierząt i roczne sprawozdania organizacji. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi napisało w odpowiedzi na interpelację nr 14971, że jego służby „nie są organem właściwym w zakresie śledzenia przeniesienia prawa własności zwierząt".

Poprawka nr 3 – art. 37f ustawy: wykroczenia

W art. 1 projektu dodaje się punkt w brzmieniu:

„...) po art. 37e dodaje się art. 37f w brzmieniu:

„Art. 37f. 1. Kto, działając w imieniu organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt:

1) odbiera zwierzę w trybie art. 7 ust. 3, nie będąc osobą uprawnioną do interwencyjnego odbioru zwierząt,

2) wbrew art. 7 ust. 6a przenosi własność odebranego zwierzęcia, oddaje je do adopcji, wywozi je poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub poddaje je zabiegowi,

3) ukrywa miejsce pobytu odebranego zwierzęcia albo wbrew art. 7 ust. 3h nie udziela informacji o zwierzęciu,

4) wprowadza w błąd organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odebrania zwierzęcia co do stanu zwierzęcia lub okoliczności jego odebrania

– podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Kto, działając w imieniu organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, nie zawiadamia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o odebraniu zwierzęcia w terminie, o którym mowa w art. 7 ust. 3, albo narusza zakaz określony w art. 7d ust. 2 lub 3 lub w art. 7i, podlega karze grzywny.

3. W razie popełnienia wykroczenia polegającego na naruszeniu zakazu określonego w art. 7d ust. 2 lub 3 orzeka się przepadek odzieży, oznaczeń, pieczęci, druków i innych przedmiotów służących do popełnienia wykroczenia, choćby nie stanowiły własności sprawcy.

4. Orzekanie w sprawach o czyny określone w ust. 1 i 2 następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z ... r. poz. ...).";".

Uzasadnienie: Bez sankcji obowiązki z poprawek nr 1 i 2 pozostałyby martwe. Kary obejmują odbiór przez osobę spoza rejestru, rozporządzanie zwierzęciem przed rozstrzygnięciem, ukrywanie zwierzęcia, wprowadzanie organu w błąd, niezawiadomienie wójta i podszywanie się pod służby.

Poprawka nr 4 – przepisy przejściowe

W projekcie dodaje się przepis przejściowy w brzmieniu:

„Art. … 1. Organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, której nazwa nie odpowiada wymaganiom określonym w art. 7d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosowuje statut do tych wymagań i składa wniosek o zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym. Do upływu tego terminu przepisu art. 7d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się do nazwy organizacji.

2. Do dnia rozpatrzenia wniosku o wpis do rejestru uprawnionych, złożonego w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, czynności, o których mowa w art. 7 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w imieniu organizacji społecznej, która złożyła taki wniosek, może wykonywać osoba przez nią upoważniona, w odniesieniu do której organizacja złożyła wniosek o wpis. Przepisy art. 7 ust. 3a–3h oraz art. 7d ust. 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Do zwierząt odebranych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, których własność nie została przeniesiona przed tym dniem, stosuje się art. 7 ust. 3h, 6a, 6b i 6d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. Do kosztów transportu, utrzymania i leczenia zwierząt odebranych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, z wyjątkiem art. 7 ust. 4a ustawy zmienianej w art. 1, który stosuje się do kosztów, których zwrotu dochodzi się po tym dniu.

5. Do postępowań w sprawie odebrania zwierzęcia wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.”.

Uzasadnienie: Organizacje mają rok na zmianę nazw i 6 miesięcy na złożenie wniosków o wpis, w czasie których mogą nadal odbierać zwierzęta na nowych zasadach. Nowe zasady obejmują też zwierzęta odebrane wcześniej, jeżeli ich własność nie została przeniesiona. Jeżeli przepisy projektu wchodzą w życie w różnych terminach, odesłania do dnia wejścia w życie ustawy należy odnieść do dnia wejścia w życie zmian z poprawek nr 1–3.

Poprawka nr 5 – wejście w życie

W przepisie o wejściu w życie ustawy dodaje się zastrzeżenie, że przepisy art. 1 pkt … (zmiany art. 7, dodanie art. 7a–7i i art. 37f ustawy o ochronie zwierząt) wchodzą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.

Uzasadnienie: Rejestry, wzory dokumentów i szkolenia wymagają przygotowania przez Głównego Lekarza Weterynarii i ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Uwaga do innych rozwiązań projektu. Pierwotna wersja projektu rozszerzała uprawnienia organizacji, m.in. przez obowiązkową nawiązkę na ich rzecz i przepadek zwierzęcia także po umorzeniu postępowania. Rzecznik Praw Obywatelskich zgłaszał wobec tych dwóch rozwiązań

zastrzeżenia konstytucyjne. Jeżeli pozostały one w projekcie, wnoszę o ich skreślenie albo o powiązanie ich z rejestrem i zabezpieczeniami z poprawek nr 1–3.

Zgłaszający / zgłaszająca (imię, nazwisko, podpis posła)

.....

Źródła:

- Rzecznik Praw Obywatelskich, 3.03.2025: opinia do obywatelskiego projektu ustawy (druk nr 700) – https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-ochrona-zwierzat-obywatelski-projekt-opinia-sejm
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 26.02.2026: odpowiedź na interpelację nr 14971 – https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTDRPL5P/i14971-o1.pdf
- Rzecznik Praw Obywatelskich, 2023: interwencyjny odbiór zwierząt, informacja MRiRW o projekcie – https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-interwencyjny-odbior-zwierzat-przepisy-mrirw-odpowiedz
- Topagrar, 3.12.2021: MRiRW: organizacje pro-zwierzęce nie mogą wchodzić i rekwirować zwierząt – https://www.topagrar.pl/articles/aktualnosci/mrirw-organizacje-pro-zwierzece-nie-moga-wchodzic-i-rekwirowac-zwierzat-2458168
- Portal Samorządowy (PAP), 6.10.2026: Zwierzęta wracają do Sejmu. Liczba zmian jest ogromna – https://www.portalsamorzadowy.pl/polityka-i-spoleczenstwo/zwierzeta-wracaja-do-sejmu-liczba-zmian-jest-ogromna,678915.html
- Farmer.pl, 25.10.2024: co zmieni obywatelski projekt ustawy o ochronie zwierząt – https://www.farmer.pl/produkcja-zwierzeca/inne-hodowle/organizacje-zwierzece-z-wiekszymi-uprawnieniami-co-jeszcze-zmieni-nowa-ustawa-o-ochronie-zwierzat,153040.html

Projekt

USTAWA

z dnia ..... 2026 r.

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7:

a) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia. Samorządowe kolegium odwoławcze rozpatruje odwołanie w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy dalsze pozostawanie zwierzęcia u dotychczasowego właściciela lub opiekuna zagraża bezpośrednio jego życiu lub zdrowiu, policjant, strażnik gminny, powiatowy lekarz weterynarii lub upoważniony przez niego lekarz weterynarii zatrudniony w Inspekcji Weterynaryjnej albo osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt odbiera mu zwierzę, zawiadamiając o tym niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin od odebrania zwierzęcia, wójta (burmistrza, prezydenta miasta), celem podjęcia decyzji w przedmiocie odebrania zwierzęcia.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a–3h w brzmieniu:

„3a. Osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt przed przystąpieniem do odebrania zwierzęcia zawiadamia o tym Policję. Odebranie zwierzęcia przez tę osobę następuje w obecności policjanta lub strażnika gminnego, chyba że oczekiwanie na ich przybycie spowodowałoby śmierć zwierzęcia lub ciężki uszczerbek na jego zdrowiu; okoliczności te opisuje się w protokole, o którym mowa w ust. 3c.

3b. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 3, nie obejmuje prawa wejścia do mieszkania, innego lokalu, budynku lub pomieszczenia ani na teren ogrodzony bez zgody właściciela, posiadacza lub innej osoby uprawnionej. Osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt może wejść do takiego miejsca bez tej zgody wyłącznie wraz z policjantem, który dokonuje wejścia na podstawie przepisów odrębnych.

3c. Z czynności odebrania zwierzęcia w trybie ust. 3 sporządza się protokół, który zawiera w szczególności:

1) datę, godzinę i miejsce odebrania zwierzęcia;

2) imię i nazwisko osoby, która odebrała zwierzę, jej funkcję albo numer wpisu do rejestru uprawnionych, o którym mowa w art. 7a ust. 1, oraz nazwę organizacji społecznej, w imieniu której działa;

3) imiona i nazwiska innych osób obecnych przy czynności;

4) gatunek, liczbę i opis zwierząt oraz ich numery identyfikacyjne, jeżeli zwierzęta zostały oznakowane;

5) opis stanu zwierzęcia i warunków jego utrzymywania oraz okoliczności uzasadniających uznanie przypadku za niecierpiący zwłoki;

6) wskazanie miejsca, do którego zwierzę zostanie przewiezione;

7) oświadczenia dotychczasowego właściciela lub opiekuna zwierzęcia, jeżeli je złożył.

3d. Protokół podpisują osoba, która odebrała zwierzę, oraz dotychczasowy właściciel lub opiekun zwierzęcia; odmowę podpisania protokołu i jej przyczynę odnotowuje się w protokole. Kopię protokołu doręcza się dotychczasowemu właścicielowi lub opiekunowi zwierzęcia niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin od odebrania zwierzęcia.

3e. Osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt utrwala przebieg czynności odebrania zwierzęcia w sposób ciągły za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk. Nagranie przechowuje się do dnia prawomocnego zakończenia postępowań dotyczących zwierzęcia, nie krócej niż przez 3 lata, i udostępnia na żądanie wójta (burmistrza, prezydenta miasta), organów Inspekcji Weterynaryjnej, Policji, prokuratora, sądu oraz dotychczasowego właściciela lub opiekuna zwierzęcia.

3f. Organizacja społeczna, w imieniu której działała osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt, zapewnia w ciągu 24 godzin od odebrania zwierzęcia jego zbadanie przez lekarza weterynarii, który nie jest członkiem tej organizacji ani jej organów, nie jest w niej zatrudniony i nie świadczy na jej rzecz pracy ani usług na innej podstawie. Lekarz weterynarii sporządza pisemną opinię o stanie zdrowia zwierzęcia, w której ocenia, czy stan ten zagrażał bezpośrednio życiu lub zdrowiu zwierzęcia. Dotychczasowy właściciel lub opiekun zwierzęcia ma prawo uczestniczyć w badaniu albo wskazać lekarza weterynarii, który weźmie w nim udział na jego koszt.

3g. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, dołącza się kopię protokołu, a opinię, o której mowa w ust. 3f, przekazuje się wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) niezwłocznie po jej sporządzeniu. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) wydaje decyzję w przedmiocie odebrania zwierzęcia w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia. W przypadku wydania decyzji o odmowie odebrania zwierzęcia albo niewydania decyzji w tym terminie zwierzę niezwłocznie zwraca się dotychczasowemu właścicielowi lub opiekunowi. Koszty zwrotu ponosi organizacja społeczna, w imieniu której działała osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt, jeżeli wydano decyzję o odmowie odebrania zwierzęcia, a w pozostałych przypadkach – gmina.

3h. Dotychczasowy właściciel lub opiekun zwierzęcia odebranego w trybie ust. 1 lub 3 ma prawo do informacji o miejscu pobytu zwierzęcia, jego stanie zdrowia i leczeniu oraz do wglądu w dokumentację leczenia. Podmiot, u którego zwierzę przebywa, udziela informacji i umożliwia wgląd w dokumentację w terminie 3 dni od dnia otrzymania żądania.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kosztami transportu, utrzymania i niezbędnego leczenia zwierzęcia odebranego w trybie ust. 1 lub 3 obciąża się jego dotychczasowego właściciela lub opiekuna, jeżeli decyzja o odebraniu zwierzęcia stała się ostateczna. Koszty ustala się na podstawie dokumentów potwierdzających ich poniesienie, w wysokości nieprzekraczającej stawek maksymalnych określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4e.”,

e) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4e w brzmieniu:

„4a. Koszty, o których mowa w ust. 4, pomniejsza się o kwoty uzyskane przez podmiot, który je poniósł, z darowizn, zbiórek publicznych, zbiórek prowadzonych za pośrednictwem sieci Internet lub innych świadczeń przeznaczonych na transport, utrzymanie lub leczenie danego zwierzęcia albo na interwencję, w wyniku której zostało ono odebrane. Podmiot dochodzący zwrotu kosztów składa oświadczenie o wysokości takich kwot pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

4b. Jeżeli postępowanie karne lub postępowanie w sprawie o wykroczenie dotyczące traktowania zwierzęcia zakończyło się prawomocnym uniewinnieniem dotychczasowego właściciela lub opiekuna albo umorzeniem postępowania z powodu niepopełnienia czynu lub braku jego znamion, podmiot, który otrzymał koszty uiszczone na podstawie ust. 4, zwraca je wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia ich uiszczenia.

4c. W przypadku wydania ostatecznej decyzji o odmowie odebrania zwierzęcia odebranego w trybie ust. 3 przez osobę uprawnioną do interwencyjnego odbioru zwierząt albo uchylenia decyzji o odebraniu takiego zwierzęcia i umorzenia postępowania koszty jego transportu, utrzymania i leczenia ponosi organizacja społeczna, w imieniu której działała ta osoba. W przypadku niewydania decyzji w terminie, o którym mowa w ust. 3g, koszty te ponosi gmina.

4d. W przypadkach, o których mowa w ust. 4c zdanie pierwsze, organizacja społeczna odpowiada za szkodę wyrządzoną dotychczasowemu właścicielowi lub opiekunowi odebraniem zwierzęcia, w tym za śmierć, zaginięcie lub pogorszenie stanu zdrowia zwierzęcia, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego. W zakresie nieuregulowanym stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

4e. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, maksymalne stawki kosztów utrzymania zwierzęcia za dobę, z podziałem na gatunki lub grupy zwierząt, oraz maksymalną stawkę kosztów transportu zwierzęcia za kilometr, kierując się przeciętnymi kosztami utrzymania i transportu zwierząt ponoszonymi przez schroniska dla zwierząt oraz potrzebą ochrony właścicieli i opiekunów zwierząt przed obciążaniem ich kosztami nieuzasadnionymi.",

f) po ust. 6 dodaje się ust. 6a–6d w brzmieniu:

„6a. Do czasu prawomocnego orzeczenia przepadku zwierzęcia odebranego w trybie ust. 1 lub 3 nie można, bez pisemnej zgody jego dotychczasowego właściciela:

1) przenieść własności zwierzęcia ani oddać go do adopcji;

2) wywieźć zwierzęcia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

3) poddać zwierzęcia zabiegowi trwale pozbawiającemu je zdolności rozrodczej, chyba że jest to niezbędne ze względu na stan jego zdrowia, co lekarz weterynarii stwierdza na piśmie.

6b. Po wydaniu decyzji o odebraniu zwierzęcia przebywa ono w miejscu wskazanym w tej decyzji. Zmiana miejsca pobytu zwierzęcia wymaga zgody wójta (burmistrza, prezydenta miasta), z wyjątkiem przewiezienia zwierzęcia do zakładu leczniczego dla zwierząt w celu leczenia, o którym niezwłocznie zawiadamia się wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

6c. Do czasu wydania decyzji, o której mowa w ust. 3g, zwierzę odebrane przez osobę uprawnioną do interwencyjnego odbioru zwierząt może przebywać wyłącznie w zakładzie leczniczym dla zwierząt, w schronisku dla zwierząt albo w miejscu utrzymywania zwierząt wskazanym we wpisie organizacji społecznej do rejestru uprawnionych.

6d. Przepisy ust. 3h, 6a i 6b stosuje się odpowiednio do zwierzęcia zatrzymanego lub zabezpieczonego w postępowaniu karnym albo w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, z tym że zgody na zmianę miejsca pobytu zwierzęcia udziela organ prowadzący postępowanie.";

2) po art. 7 dodaje się art. 7a–7i w brzmieniu:

„Art. 7a. 1. Główny Lekarz Weterynarii prowadzi w systemie teleinformatycznym jawny rejestr organizacji społecznych i osób uprawnionych do interwencyjnego odbioru zwierząt, zwany dalej „rejestrem uprawnionych".

2. Osobą uprawnioną do interwencyjnego odbioru zwierząt jest osoba wpisana do rejestru uprawnionych, działająca w imieniu i na podstawie pisemnego upoważnienia organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, wpisanej do tego rejestru.

3. Rejestr uprawnionych zawiera:

1) w odniesieniu do organizacji społecznej – jej nazwę, siedzibę i adres, numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, adresy miejsc utrzymywania zwierząt, z których korzysta, numer i datę wpisu oraz datę i podstawę wykreślenia z rejestru;

2) w odniesieniu do osoby – imię i nazwisko, numer i datę wpisu, nazwę organizacji społecznej, w imieniu której działa, termin ważności zaświadczenia, o którym mowa w art. 7c ust. 1 pkt 4, oraz datę i podstawę wykreślenia z rejestru.

4. Rejestr uprawnionych udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Lekarza Weterynarii w sposób umożliwiający sprawdzenie wpisu według numeru wpisu, imienia i nazwiska albo nazwy organizacji.

Art. 7b. 1. Do rejestru uprawnionych wpisuje się, na jej wniosek, organizację społeczną, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, jeżeli:

1) jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego i prowadzi działalność statutową w zakresie ochrony zwierząt co najmniej od 2 lat;

2) złożyła w terminie sprawozdania finansowe za 2 ostatnie zamknięte lata obrotowe, a jeżeli posiada status organizacji pożytku publicznego – także sprawozdania merytoryczne ze swojej działalności za ten okres;

3) zawarła umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z odebraniem zwierząt, z sumą gwarancyjną nie niższą niż 200 000 zł na jedno zdarzenie;

4) dysponuje miejscem utrzymywania zwierząt spełniającym wymagania określone dla schronisk dla zwierząt albo zawarła umowę o przyjmowaniu odebranych zwierząt z podmiotem prowadzącym schronisko dla zwierząt lub zakład leczniczy dla zwierząt;

5) członkowie jej zarządu nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

6) nie została wykreślona z rejestru uprawnionych w okresie 3 lat przed dniem złożenia wniosku.

2. Organizacja społeczna wpisana do rejestru uprawnionych zgłasza Głównemu Lekarzowi Weterynarii zmianę danych objętych wpisem w terminie 14 dni od dnia jej zaistnienia.

Art. 7c. 1. Do rejestru uprawnionych wpisuje się, na wniosek organizacji społecznej wpisanej do tego rejestru, osobę, która:

1) ma pełną zdolność do czynności prawnych i ukończyła 21 lat;

2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

3) nie była prawomocnie ukarana za wykroczenie określone w art. 37 lub art. 37f albo w art. 61 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 734, z późn. zm.);

4) ukończyła szkolenie i zdała egzamin przed komisją powołaną przez wojewódzkiego lekarza weterynarii, co potwierdza zaświadczenie ważne przez 5 lat;

5) posiada pisemne upoważnienie tej organizacji;

6) nie została wykreślona z rejestru uprawnionych w okresie 3 lat przed dniem złożenia wniosku.

2. Szkolenie obejmuje w szczególności przepisy o ochronie zwierząt, prawa właściciela i opiekuna zwierzęcia, przepisy o postępowaniu w sprawie odebrania zwierzęcia, ocenę stanu zdrowia i dobrostanu zwierząt, zasady bezpiecznego postępowania ze zwierzętami i ich transportu oraz sporządzanie dokumentacji.

3. Koszty szkolenia i egzaminu ponosi organizacja społeczna albo osoba przystępująca do egzaminu.

4. Główny Lekarz Weterynarii wydaje osobie wpisanej do rejestru uprawnionych legitymację zawierającą jej zdjęcie, imię i nazwisko, numer wpisu, nazwę organizacji społecznej, w imieniu której działa, termin ważności legitymacji oraz kod umożliwiający sprawdzenie wpisu w rejestrze uprawnionych.

5. Wpis osoby do rejestru uprawnionych wygasa z upływem terminu ważności zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, z chwilą cofnięcia upoważnienia albo z chwilą wykreślenia z rejestru organizacji społecznej, w imieniu której ta osoba działa. Organizacja niezwłocznie zawiadamia Głównego Lekarza Weterynarii o cofnięciu upoważnienia, a osoba zwraca legitymację.

Art. 7d. 1. Osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt, wykonując czynności, o których mowa w art. 7 ust. 3, nosi w widocznym miejscu legitymację, o której mowa w art. 7c ust. 4, oraz kamizelkę według wzoru określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 7h, z napisem „ORGANIZACJA SPOŁECZNA", nazwą organizacji społecznej i numerem wpisu do rejestru uprawnionych. Na żądanie dotychczasowego właściciela lub opiekuna zwierzęcia osoba ta okazuje legitymację i upoważnienie.

2. Organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, oraz osoby działające w jej imieniu nie mogą używać w odniesieniu do siebie, swoich jednostek organizacyjnych, funkcji lub czynności, w szczególności w nazwie, na odzieży, pojazdach, pieczęciach, drukach i w dokumentach, wyrazów „inspekcja", „inspektorat", „inspektor", „straż", „strażnik", „policja" i „służba" ani wyrazów od nich pochodnych lub je zawierających.

3. Organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, oraz osoby działające w jej imieniu nie mogą używać odzieży, oznaczeń, symboli, barw, oznakowania pojazdów, druków ani dokumentów łudząco podobnych do umundurowania, oznaczeń, symboli, oznakowania pojazdów, druków lub dokumentów Policji, straży gminnych, Inspekcji Weterynaryjnej lub innego organu władzy publicznej ani w inny sposób wywoływać przekonania, że są organem władzy publicznej lub działają w jego imieniu.

Art. 7e. 1. Organizacja społeczna wpisana do rejestru uprawnionych:

1) zgłasza do rejestru odebranych zwierząt, o którym mowa w art. 7f ust. 1, każde zwierzę odebrane w trybie art. 7 ust. 3 przez osobę działającą w jej imieniu, w terminie 24 godzin od jego odebrania, oraz niezwłocznie aktualizuje dane o miejscu jego pobytu;
2) do dnia 31 marca każdego roku składa Głównemu Lekarzowi Weterynarii sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy, zawierające w szczególności:
   a) liczbę interwencji i liczbę odebranych zwierząt, z podziałem na gatunki i gminy,
   b) liczbę decyzji o odebraniu zwierzęcia i liczbę decyzji o odmowie odebrania zwierzęcia wydanych w sprawach zwierząt odebranych przez osoby działające w jej imieniu oraz liczbę zwierząt zwróconych dotychczasowym właścicielom lub opiekunom,
   c) liczbę odebranych zwierząt, które padły, zostały uśmiercone lub zaginęły,
   d) łączną kwotę kosztów, o których zwrot wystąpiła wobec właścicieli lub opiekunów zwierząt, oraz łączną kwotę uzyskaną z tego tytułu,
   e) łączną kwotę darowizn i ofiar, w tym zebranych za pośrednictwem sieci Internet, przeznaczonych na interwencje lub na utrzymanie i leczenie odebranych zwierząt.

2. Sprawozdanie udostępnia się w rejestrze uprawnionych.

Art. 7f. 1. Główny Lekarz Weterynarii prowadzi w systemie teleinformatycznym rejestr zwierząt odebranych w trybie art. 7 ust. 1 i 3, zwany dalej „rejestrem odebranych zwierząt", który zawiera:

1) gatunek i opis zwierzęcia oraz jego numer identyfikacyjny, jeżeli zwierzę zostało oznakowane;
2) datę odebrania zwierzęcia i gminę, na terenie której je odebrano;
3) wskazanie, kto odebrał zwierzę, a w przypadku osoby uprawnionej do interwencyjnego odbioru zwierząt – numer jej wpisu do rejestru uprawnionych;
4) nazwę i adres podmiotu, u którego zwierzę przebywa, oraz daty zmian miejsca jego pobytu;
5) informacje o decyzjach i orzeczeniach dotyczących zwierzęcia oraz o jego zwrocie, przepadku, przekazaniu, padnięciu, uśmierceniu lub zaginięciu.

2. Dane do rejestru odebranych zwierząt wprowadzają, każdy w swoim zakresie, organizacja społeczna, w imieniu której działała osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt, wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz podmiot, u którego zwierzę przebywa.

3. Dane z rejestru odebranych zwierząt, z wyłączeniem danych osobowych dotychczasowych właścicieli lub opiekunów zwierząt oraz adresów osób fizycznych, udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Lekarza Weterynarii. Dotychczasowy właściciel lub opiekun zwierzęcia ma dostęp do wszystkich danych dotyczących jego zwierzęcia.

Art. 7g. 1. Główny Lekarz Weterynarii odmawia, w drodze decyzji, wpisu do rejestru uprawnionych organizacji społecznej lub osoby, które nie spełniają warunków określonych odpowiednio w art. 7b ust. 1 lub art. 7c ust. 1.

2. Główny Lekarz Weterynarii wykreśla, w drodze decyzji, z rejestru uprawnionych organizację społeczną, która:

1) przestała spełniać warunki określone w art. 7b ust. 1 pkt 1–5;
2) naruszyła zakaz określony w art. 7 ust. 6a, art. 7d ust. 2 lub 3 albo art. 7i;
3) nie złożyła w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 7e ust. 1 pkt 2, albo podała w nim nieprawdziwe dane.

3. Główny Lekarz Weterynarii może, w drodze decyzji, wykreślić z rejestru uprawnionych organizację społeczną, jeżeli w okresie 12 miesięcy co najmniej trzy odebrania zwierząt dokonane przez osoby działające w jej imieniu zakończyły się ostateczną decyzją o odmowie odebrania zwierzęcia albo uchyleniem decyzji o odebraniu zwierzęcia i umorzeniem postępowania.

4. Główny Lekarz Weterynarii wykreśla, w drodze decyzji, z rejestru uprawnionych osobę, która:

1) przestała spełniać warunki określone w art. 7c ust. 1 pkt 1–3;

2) nie dopełniła obowiązków określonych w art. 7 ust. 3, 3a lub 3c–3e albo naruszyła art. 7 ust. 3b;

3) naruszyła art. 7d.

5. Decyzja o wykreśleniu z rejestru uprawnionych podlega natychmiastowemu wykonaniu.

6. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), organy Inspekcji Weterynaryjnej, Policja i prokurator zawiadamiają Głównego Lekarza Weterynarii o ujawnionych okolicznościach uzasadniających wykreślenie z rejestru uprawnionych.

Art. 7h. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb dokonywania wpisu do rejestru uprawnionych i wykreślenia z niego oraz sposób prowadzenia rejestru uprawnionych i rejestru odebranych zwierząt,

2) program szkolenia, sposób przeprowadzania egzaminu i wzór zaświadczenia, o których mowa w art. 7c ust. 1 pkt 4,

3) wzór legitymacji, o której mowa w art. 7c ust. 4,

4) wzór kamizelki, o której mowa w art. 7d ust. 1, w barwie odróżniającej ją od umundurowania i oznaczeń Policji, straży gminnych i Inspekcji Weterynaryjnej,

5) wzór protokołu, o którym mowa w art. 7 ust. 3c,

6) wzór sprawozdania, o którym mowa w art. 7e ust. 1 pkt 2

– kierując się potrzebą zapewnienia jawności i rzetelności interwencyjnego odbioru zwierząt, ochrony praw właścicieli i opiekunów zwierząt, łatwego odróżnienia osób uprawnionych do interwencyjnego odbioru zwierząt od funkcjonariuszy publicznych oraz ograniczenia obciążeń organizacji społecznych.

Art. 7i. Organizacja społeczna, w imieniu której działała osoba uprawniona do interwencyjnego odbioru zwierząt, oraz osoby działające w jej imieniu nie rozpowszechniają, bez zgody dotychczasowego właściciela lub opiekuna odebranego zwierzęcia i do czasu prawomocnego zakończenia postępowań dotyczących tego zwierzęcia, wizerunku, imienia i nazwiska ani adresu właściciela lub opiekuna ani innych informacji lub nagrań umożliwiających jego identyfikację.";

3) po art. 37e dodaje się art. 37f w brzmieniu:

„Art. 37f. 1. Kto, działając w imieniu organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt:

1) odbiera zwierzę w trybie art. 7 ust. 3, nie będąc osobą uprawnioną do interwencyjnego odbioru zwierząt,

2) wbrew art. 7 ust. 6a przenosi własność odebranego zwierzęcia, oddaje je do adopcji, wywozi je poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub poddaje je zabiegowi,

3) ukrywa miejsce pobytu odebranego zwierzęcia albo wbrew art. 7 ust. 3h nie udziela informacji o zwierzęciu,

4) wprowadza w błąd organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odebrania zwierzęcia co do stanu zwierzęcia lub okoliczności jego odebrania

– podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Kto, działając w imieniu organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, nie zawiadamia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o odebraniu zwierzęcia w terminie, o którym mowa w art. 7 ust. 3, albo narusza zakaz określony w art. 7d ust. 2 lub 3 lub w art. 7i, podlega karze grzywny.

3. W razie popełnienia wykroczenia polegającego na naruszeniu zakazu określonego w art. 7d ust. 2 lub 3 orzeka się przepadek odzieży, oznaczeń, pieczęci, druków i innych przedmiotów służących do popełnienia wykroczenia, choćby nie stanowiły własności sprawcy.

4. Orzekanie w sprawach o czyny określone w ust. 1 i 2 następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z … r. poz. …).".

Art. 2. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 734, z późn. zm.) w art. 61:

1) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Kto publicznie używa lub nosi strój, odznakę, legitymację lub inne oznaczenie albo używa pojazdu oznakowanego w sposób łudząco podobny do munduru, odznaki, legitymacji, oznaczeń lub oznakowania pojazdów Policji, Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, straży gminnej (miejskiej), Inspekcji Weterynaryjnej albo innego organu lub formacji władzy publicznej, w sposób mogący wywołać przekonanie, że działa w ich imieniu, podlega karze aresztu albo grzywny.";

2) w § 3 wyrazy „określonego w § 2" zastępuje się wyrazami „określonego w § 1a lub 2".

Art. 3. W ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261, z późn. zm.) w art. 10 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nazwę stowarzyszenia, odróżniającą je od innych stowarzyszeń, organizacji i instytucji, która nie może wprowadzać w błąd co do charakteru stowarzyszenia, w szczególności sugerować, że stowarzyszenie jest organem władzy publicznej, inspekcją, strażą lub inną formacją państwową lub samorządową, chyba że uprawnienie do używania takiej nazwy wynika z ustawy;".

Art. 4. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2023 r. poz. 166, z późn. zm.) w art. 5 w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „Nazwa fundacji odróżnia ją od innych fundacji, organizacji i instytucji i nie może wprowadzać w błąd co do jej charakteru, w szczególności sugerować, że fundacja jest organem władzy publicznej, inspekcją, strażą lub inną formacją państwową lub samorządową.".

Art. 5. 1. Organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, oraz stowarzyszenie lub fundacja, których nazwa nie odpowiada wymaganiom określonym w art. 7d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 3 albo w art. 5 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia

w życie niniejszej ustawy dostosowują statut do tych wymagań i składają wniosek o zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym. Do upływu tego terminu przepisu art. 7d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się do nazwy organizacji.

2. Do dnia rozpatrzenia wniosku o wpis do rejestru uprawnionych, złożonego w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, czynności, o których mowa w art. 7 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w imieniu organizacji społecznej, która złożyła taki wniosek, może wykonywać osoba przez nią upoważniona, w odniesieniu do której organizacja złożyła wniosek o wpis. Przepisy art. 7 ust. 3a–3h oraz art. 7d ust. 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Do zwierząt odebranych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, których własność nie została przeniesiona przed tym dniem, stosuje się art. 7 ust. 3h, 6a, 6b i 6d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. Do kosztów transportu, utrzymania i leczenia zwierząt odebranych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, z wyjątkiem art. 7 ust. 4a ustawy zmienianej w art. 1, który stosuje się do kosztów, których zwrotu dochodzi się po tym dniu.

5. Do postępowań w sprawie odebrania zwierzęcia wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 2, który wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Cel projektu

Projekt porządkuje interwencyjny odbiór zwierząt według zasady: uprawnienia jak policja, to i odpowiedzialność jak policja. Nie odbiera nikomu możliwości ratowania zwierząt w przypadkach niecierpiących zwłoki. Wprowadza natomiast jawność, minimalne kwalifikacje osób, które odbierają zwierzęta, kontrolę państwa nad organizacjami wykonującymi to uprawnienie, odpowiedzialność za skutki bezpodstawnego odbioru oraz zakaz podszywania się pod służby państwowe.

2. Stan obecny

Art. 7 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt pozwala w przypadkach niecierpiących zwłoki odebrać zwierzę nie tylko policjantowi i strażnikowi gminnemu, ale także „upoważnionemu przedstawicielowi organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt". O odebraniu zawiadamia się wójta, który dopiero wydaje decyzję. Upoważnienie wystawia sama organizacja. Ustawa nie przewiduje rejestru takich organizacji ani osób, szkolenia, egzaminu, sprawdzenia niekaralności ani urzędowej legitymacji. Rzecznik Praw Obywatelskich zwracał uwagę, że ustawa nie określa nawet formy prawnej organizacji, a w opinii z 3 marca 2025 r. do obywatelskiego projektu ustawy (druk nr 700) wskazał, że odbiorów dokonuje około 500 organizacji, i stwierdził: „Nie da się uzasadnić absolutnego braku wymogów stawianych osobom odbierającym zwierzęta".

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyjaśniało, że organizacje społeczne „nie posiadają uprawnień kontrolnych", nie mają prawa wejścia na teren prywatny bez zgody właściciela, a decyzja o odebraniu zwierzęcia należy wyłącznie do organów administracji publicznej. W praktyce część organizacji nazywa się „inspektoratami", a swoich przedstawicieli „inspektorami", i występuje w kamizelkach przypominających umundurowanie służb. Właściciel zwierzęcia może więc sądzić, że ma do czynienia

z inspekcją weterynaryjną albo z policją. Art. 61 § 1 Kodeksu wykroczeń obejmuje tylko publiczne noszenie munduru, stroju lub odznaki, „do których nie ma prawa", a nie stroju łudząco do nich podobnego, i przewiduje jedynie grzywnę do 1000 zł albo naganę. Prawo o stowarzyszeniach wymaga nazwy odróżniającej stowarzyszenie od innych „organizacji i instytucji" (art. 10 ust. 1 pkt 1), a ustawa o fundacjach nie zawiera nawet takiego wymogu.

Właściciela obciążają koszty transportu, utrzymania i leczenia odebranego zwierzęcia, ściągane w egzekucji administracyjnej (art. 7 ust. 4 i 5), bez względu na to, ile organizacja zebrała na to samo zwierzę od darczyńców. Organizacja, której przedstawiciel odebrał zwierzę, jest stroną postępowania w sprawie jego odebrania (uchwała NSA z 24 lutego 2020 r., II OPS 2/19). Ustawa nie określa szczególnego terminu, w którym wójt musi rozstrzygnąć o odebraniu zwierzęcia w trybie art. 7 ust. 3, a zwrot zwierzęcia przewiduje dopiero wtedy, gdy sąd nie orzeknie przepadku albo postępowanie karne zostanie umorzone (art. 7 ust. 6). Nie zakazuje też wprost oddawania odebranych zwierząt do adopcji ani wywożenia ich za granicę przed zakończeniem sprawy. W październiku 2026 r. część zwierząt zatrzymanych jako dowody w sprawie ogrodu zoologicznego w Łącznej wywieziono za granicę, zanim sąd rozstrzygnął o ich losie.

Nie ma też rejestru, z którego wynikałoby, gdzie przebywają odebrane zwierzęta. W odpowiedzi na interpelację nr 14971 z 26 lutego 2026 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi napisało, że organizacja, która interwencyjnie odebrała zwierzę, „nie staje się automatycznie dysponentem tego zwierzęcia", a zarazem, że jego służby „nie są organem właściwym w zakresie śledzenia przeniesienia prawa własności zwierząt".

W 2020 i 2023 r. pojawiały się propozycje, by po prostu odebrać organizacjom uprawnienie z art. 7 ust. 3. Nie zostały przyjęte, a ich krytycy, w tym Rzecznik Praw Obywatelskich, wskazywali, że osłabiłyby ochronę zwierząt. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi proponowało w 2023 r. inną drogę: wymogi formalne i kary m.in. za niezawiadomienie wójta, przemieszczanie zwierzęcia i wprowadzanie w błąd, obciążanie właściciela kosztami tylko w razie skazania oraz obowiązkowy zwrot zwierzęcia po nieuzasadnionej interwencji. Projekt rozwija te propozycje i łączy je z postulatami Rzecznika Praw Obywatelskich.

3. Proponowane rozwiązania

- Art. 7 ust. 3 i 3a–3h: odbiór w trybie nagłym tylko przy bezpośrednim zagrożeniu życia lub zdrowia zwierzęcia. Uprawnienie zyskują lekarze weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, a w imieniu organizacji działa wyłącznie osoba wpisana do rejestru. Organizacja zawiadamia Policję przed odbiorem i co do zasady działa w obecności policjanta lub strażnika gminnego. Odbiór nie daje prawa wejścia do domu ani na ogrodzony teren bez zgody właściciela. Obowiązkowe są protokół, nagranie i badanie zwierzęcia w ciągu 24 godzin przez lekarza weterynarii niezwiązanego z organizacją. Wójt rozstrzyga w 7 dni, a w razie odmowy albo braku decyzji zwierzę wraca do właściciela. Właściciel ma prawo wiedzieć, gdzie jest zwierzę i jak jest leczone.
- Art. 7 ust. 2a: 7 dni zamiast 3 na odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego, zgodnie z postulatem Rzecznika Praw Obywatelskich, by ujednolicić ten termin.
- Art. 7 ust. 4–4e: koszty dopiero po ostatecznej decyzji, według dokumentów i stawek maksymalnych z rozporządzenia, pomniejszone o pieniądze zebrane na to samo zwierzę; zwrot kosztów po uniewinnieniu. Przy odbiorze bezpodstawnym koszty i odpowiedzialność za szkodę ponosi organizacja, a przy bezczynności wójta – gmina.

- Art. 7 ust. 6a–6d: do prawomocnego orzeczenia przepadku nie można bez zgody właściciela przenieść własności zwierzęcia, oddać go do adopcji, wywieźć za granicę ani trwale wysterylizować bez wskazań zdrowotnych. Zasady te obejmują też zwierzęta zatrzymane jako dowody w postępowaniach karnych.
- Art. 7a–7c i 7g: jawny rejestr organizacji i osób uprawnionych prowadzony przez Głównego Lekarza Weterynarii. Organizacja musi być wpisana do KRS, działać od 2 lat, terminowo składać sprawozdania, mieć OC, miejsce dla zwierząt i niekarany zarząd. Osoba musi mieć 21 lat, być niekarana, zdać egzamin po szkoleniu i mieć upoważnienie. Legitymacja ma kod do sprawdzenia w rejestrze. Za naruszenia grozi wykreślenie.
- Art. 7d: zakaz używania przez organizacje wyrazów „inspekcja", „inspektorat", „inspektor", „straż", „strażnik", „policja" i „służba" oraz oznaczeń łudząco podobnych do służb; jeden urzędowy wzór kamizelki z napisem „ORGANIZACJA SPOŁECZNA".
- Art. 7e i 7f: zgłaszanie odebranych zwierząt do publicznego rejestru i roczne sprawozdania organizacji, w tym o kosztach wystawionych właścicielom i o zbiórkach na interwencje.
- Art. 7i: zakaz rozpowszechniania przez organizację wizerunku i danych właściciela przed prawomocnym zakończeniem sprawy.
- Art. 37f: wykroczenia za odbiór bez wpisu, rozporządzanie zwierzęciem przed rozstrzygnięciem, ukrywanie zwierzęcia, wprowadzanie organu w błąd, niezawiadomienie wójta i podszywanie się pod służby.
- Art. 2–4: nowe wykroczenie z art. 61 § 1a Kodeksu wykroczeń za strój i oznaczenia łudząco podobne do służb, z obowiązkowym przepadkiem; nazwa stowarzyszenia i fundacji nie może sugerować organu państwa.
- Art. 5 i 6: rok na zmianę nazw, okres przejściowy dla organizacji, które złożą wniosek o wpis, nowe zasady dla zwierząt odebranych wcześniej, jeśli ich własność nie została przeniesiona; 6 miesięcy vacatio legis.

4. Zgodność z Konstytucją

Odebranie zwierzęcia ingeruje we własność (art. 21 i 64 Konstytucji), prywatność (art. 47) i nienaruszalność mieszkania (art. 50). Projekt nie znosi tej ingerencji, ale czyni ją proporcjonalną (art. 31 ust. 3): ogranicza ją do zagrożenia bezpośredniego, poddaje kontroli organu w krótkim terminie i zapewnia zwrot zwierzęcia i odszkodowanie, gdy była nieuzasadniona. Obciążanie kosztami dopiero po ostatecznej decyzji, ich zwrot po uniewinnieniu i zakaz publikowania danych właściciela przed zakończeniem sprawy służą domniemaniu niewinności (art. 42 ust. 3). Wymogi dotyczące nazw i oznaczeń nie ograniczają wolności zrzeszania się (art. 58), bo nie dotyczą celów ani działalności organizacji, a jedynie zakazują wprowadzania ludzi w błąd co do tego, że mają do czynienia z organem państwa. Zakaz z art. 7i jest ograniczony w czasie i co do adresatów, a jego wzorem jest art. 13 ust. 2 Prawa prasowego.

5. Skutki

Rejestry prowadzi Główny Lekarz Weterynarii w systemie teleinformatycznym; koszt ich uruchomienia zostanie pokryty z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa. Szkolenia i egzaminy finansują organizacje lub uczestnicy. Gmina ponosi koszty tylko wtedy,

gdy wójt nie wyda decyzji w terminie. Organizacje poniosą koszt ubezpieczenia i szkoleń, a zyskają jasne zasady działania, które chronią uczciwe organizacje przed utożsamianiem ich z nadużyciami innych.

6. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Materia projektu należy do prawa krajowego. Dane osobowe w rejestrach są przetwarzane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c i e rozporządzenia (UE) 2016/679 (RODO), a publicznie udostępnia się wyłącznie dane niezbędne do sprawdzenia uprawnień, bez danych właścicieli zwierząt.

7. Związek z obywatelskim projektem (druk nr 700)

Sejmowa Komisja Nadzwyczajna do spraw ochrony zwierząt rozpatruje obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 700) i 6 października 2026 r. omawiała propozycje poprawek. Zmiany z art. 1 niniejszego projektu mogą zostać wprowadzone jako poprawki do tego projektu; ich gotowe brzmienie przygotowano osobno. Zmiany Kodeksu wykroczeń, Prawa o stowarzyszeniach i ustawy o fundacjach wykraczają poza zakres druku nr 700, dlatego zawiera je niniejszy projekt.

Projekt jest propozycją obywatelską. Jego ostateczne brzmienie, w tym odesłania do aktualnych tekstów jednolitych i numerację jednostek redakcyjnych, powinni dopracować legislatorzy.

Źródła:

- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 – https://eli.gov.pl/api/acts/DU/2023/1580/text/I/D20231580.pdf
- Rzecznik Praw Obywatelskich, 3.03.2025: opinia do obywatelskiego projektu ustawy (druk nr 700) – https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-ochrona-zwierzat-obywatelski-projekt-opinia-sejm
- Rzecznik Praw Obywatelskich, 2023: interwencyjny odbiór zwierząt, informacja MRiRW o projekcie – https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-interwencyjny-odbior-zwierzat-przepisy-mrirw-odpowiedz
- Topagrar, 3.12.2021: MRiRW: organizacje pro-zwierzęce nie mogą wchodzić i rekwirować zwierząt – https://www.topagrar.pl/articles/aktualnosci/mrirw-organizacje-pro-zwierzece-nie-moga-wchodzic-i-rekwirowac-zwierzat-2458168
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 26.02.2026: odpowiedź na interpelację nr 14971 – https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTDRPL5P/i14971-o1.pdf
- Lege Artis: uchwała NSA z 24.02.2020, II OPS 2/19 (organizacja stroną postępowania) – https://czasopismo.legeartis.org/2020/02/organizacja-spoleczna-ochrony-zwierzat-status-strony.html
- Kodeks wykroczeń, art. 61 – https://standardyprawa.pl/akt/3/art/581
- Prawo o stowarzyszeniach, tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 2261 – https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2020/2261/text.pdf
- Ustawa o fundacjach, tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 166 – https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2023/166/text.pdf
- OKO.press: propozycja odebrania organizacjom prawa do odbioru zwierząt (2020) – https://oko.press/chca-zablokowac-aktywistom-mozliwosc-odbierania-maltretowanych-zwierzat-ministerstwo-popiera
- Interia: Ustawa o zakazie odbioru zwierząt przez organizacje gotowa. RPO protestuje (2023) – https://zielona.interia.pl/przyroda/zwierzeta/news-ustawa-o-zakazie-odbioru-zwierzat-przez-organizacje-gotowa-r,nId,6570922
- Portal Samorządowy (PAP), 6.10.2026: Zwierzęta wracają do Sejmu. Liczba zmian jest ogromna – https://www.portalsamorzadowy.pl/polityka-i-spoleczenstwo/zwierzeta-wracaja-do-sejmu-liczba-zmian-jest-ogromna,678915.html
- Demagog, 16.10.2026: Co wiadomo o sprawie ZOO Łączna – https://demagog.org.pl/na-biezaco/zoo-laczna-co-wiadomo/